

P. VERGILI MARONIS

obstipuit uaria confusus imagine rerum 665
 Turnus et obtutu tacito stetit; aestuat ingens
 uno in corde pudor mixtoque insania luctu
 et furiis agitatus amor et conscia uirtus.

ut primum discussae umbrae et lux reddita menti,
 ardentis oculorum orbis ad moenia torsit 670
 turbidus eque rotis magnam respexit ad urbem.

Ecce autem flammis inter tabulata uolutus
 ad caelum undabat uertex turrimque tenebat,
 turrim compactis trabibus quam eduxerat ipse
 subdideratque rotas pontisque instrauerat altos. 675

'iam iam fata, soror, superant, absiste morari;
 quo deus et quo dura uocat Fortuna sequamur.
 stat conferre manum Aeneae, stat, quidquid acerbi est,
 morte pati, neque me indecorem, germana, uidebis
 amplius. hunc, oro, sine me furere ante furorem.' 680

dixit, et e curru saltum dedit ocuis aruis
 perque hostis, per tela ruit maestamque sororem
 deserit ac rapido cursu media agmina rumpit.
 ac ueluti montis saxum de uertice praeceps
 cum ruit auulsum uento, seu turbidus imber 685

proluit aut annis soluit sublapsa uetustas;
 fertur in abruptum magno mons improbus actu
 exultatque solo, siluas armenta uirosque
 inuoluens secum: disiecta per agmina Turnus
 sic urbis ruit ad muros, ubi plurima fuso 690

sanguine terra madet striduntque hastilibus aerae,
 significatque manu et magno simul incipit ore:
 'parcite iam, Rutuli, et uos tela inhibete, Latini.
 quaecumque est fortuna, mea est; me uerius unum
 pro uobis foedus luere et decernere ferro.' 695
 discessere omnes medii spatiumque dedere.

At pater Aeneas audito nomine Turni
 deserit et muros et summas deserit arces